

Nr 180.

Av fröken **Andersson**, om utredning angående de statliga sinnessjukläkarnas allmänna anställnings-, arbets- och avlöningsförhållanden.

Av Sveriges yngre läkares förening och Svenska psykiatriska föreningen tid efter annan företagna utredningar giva vid handen, att förhållandena för de inom den statliga sinnessjukvården anställda såväl över- som underordnade läkarna i många avseenden få anses synnerligen otillfredsställande.

Sålunda kan bl. a. nämnas, att bostadsförhållandena för många yngre läkare äro sådana, att tillgängliga bostäder icke kunna anses lämpliga att bebos av läkare med större familjer. Bl. a. kan nämnas, att tio andre läkare ha bostäder, som endast bestå av 1 till 2 rum och kök, och sex av dessa bostäder sakna såväl kök som kokvrå. I tio lägenheter saknas badrum och i sex lägenheter toalett. Två sjukhus ha fortfarande torrklosetter. I flera lägenheter saknas såväl centralvärme som varmvatten, och flertalet lägenheter ha blott vedspis i köken. En del lägenheter ha skurgolv, och ingångarna till en del bostäder delas med patienter. I en del lägenheter finnes insyn direkt från närbelägna sjukhusavdelningar, och ofta är läkares familj tvungen att passera korridorer, där sjuka uppehålla sig. Tidigare ha dessa bostadsförhållanden möjligen kunnat tolereras, då läkarna i mindre utsträckning än vad nu är fallet vore gifta och hade barn. Enligt vad som framgått av en under året avslutad utredning, den s. k. 1945 års akademikerutredning, har emellertid under senare år giftermålsfrekvensen bland läkare ökat liksom även antalet barn per äktenskap. Det är därför erforderligt, att läkarna även inom den statliga sinnessjukvården förses med lämpliga bostadslägenheter. Dessa bostäder måste uppföras av statliga medel, då sinnessjukhusen regelmässigt äro så belägna, att någon öppen bostadsmarknad ej finnes i deras närhet. För närvarande är f. ö. läkaren, även om öppen bostadsmarknad skulle finnas, hänvisad att hyra den av staten tillhandahållna mindervärdiga bostaden.

I fråga om de vid de statliga sjukhusen anställda läkarnas ekonomiska villkor är att märka, att de vid en jämförelse med andra läkarkategorier intaga en synnerligen ogynnsam ställning. Framför allt gäller detta de överordnade läkarna, men även de underordnade läkarna ha väsentligt mycket lägre inkomster än exempelvis motsvarande befattningshavare vid landstingens sjukvårdsinrättningar eller vid de kommunala sinnessjukhusen.

Beträffande arbetstiden äro sinnessjukläkarna i mycket hög grad pressade. Sålunda är det ett genomgående drag, att överläkarna svara för alltför stora avdelningar och att underläkarna mycket hårt pressas i arbetet. Ovan nämnda utredningar giva vid handen, att den genomsnittliga arbetstiden belöper sig till 10 à 12 timmar per dag.

Även andra förhållanden vid de statliga sinnessjukhusen äro reglerade på för läkarna synnerligen otillfredsställande sätt.

De förhållanden, som råda vid sinnessjukhusen, ha gjort, att rekryteringen till ifrågavarande tjänster är mycket svår. Detta måste ur samhällets synpunkt vara allvarligt med hänsyn till den ständigt ökade frekvensen av sinnessjukdomar. Visserligen ha icke åtgärder saknats från det allmännas sida att söka förbättra anställningsförhållandena, men dessa åtgärder ha varit så begränsade, att de icke utgjort någon rationell lösning av problemen. Då förhållandena inom sinnessjukvården äro uppenbara för de unga läkarna i landet, kan man befara en fortgående försämring av rekryteringen såväl kvantitativt som kvalitativt. Det är därför nödvändigt, att snara åtgärder vidtagas från statsmakternas sida för att råda bot på ovan skisserade och andra missförhållanden. Emellertid torde det vara nödvändigt att innan man gör någonting för förbättrande av sinnessjukläkarnas ställning statsmakterna först skaffa sig en klar överblick över olika omständigheter, som inverka på läkarnas ställning.

Under hänvisning till vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt utredning av de statliga sinnessjukläkarnas allmänna anställnings-, arbets- och avlöningsförhållanden.

Stockholm den 23 januari 1947.

Ebon Andersson.
